

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра міжнародної економіки

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Обов'язкова

Освітньо-професійна

програма:	Міжнародні економічні відносини
Спеціальність:	292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань:	29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська
Розробник:	Гаврилук О.В., доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н,

Профайл викладача: <http://interec.info/persons/gavrylyuk-oksana-volodymyrivna/>
Контактний тел.: +380372509467

E-mail: o.gavrilyuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації: Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Онлайн-консультації: згідно графіку

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Дисципліна «Міжнародний економічний аналіз» є дисципліною базової складової навчального плану, циклу дисциплін, які формують професійні компетентності фахівців з міжнародних економічних відносин.

Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності дає змогу вивчити стан і розвиток світового господарства та економіки регіонів, будь-якої окремої країни, галузі і сектора національної економіки, а також господарську діяльність об'єднання, підприємства або його структурної одиниці.

2. Мета навчальної дисципліни - оволодіння студентами теорією і набуття практичних навичок застосування методів аналізу зовнішньоекономічної діяльності країн, регіонів, галузей, підприємств (організацій, фірм), використання аналітичного інструментарію та здобутих знань у теоретичних дослідженнях та практичній діяльності. Відповідно, *завданнями вивчення дисципліни є:*

- аналіз змін абсолютних та відносних показників; аналіз структурних змін, інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічної діяльності;
- аналіз динаміки зовнішньоекономічної діяльності;

- аналіз виконання контрактних зобов'язань суб'єкта ЗЕД;
- аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі підприємства;
- обґрунтування реальності планів проведення зовнішньоекономічної діяльності, вивчення ходу їх виконання, перевірка даних звітності;
- порівняння результатів зовнішньоекономічної діяльності із витратами; виявлення причин і факторів відхилення фактичних показників від планових;
- аналіз валютної та економічної ефективності експортних та імпорتنих операцій.

3. Пререквізити.

Дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Міжнародний економічний аналіз», - це «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Статистика», «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародні фінанси», «Міжнародна торгівля».

Компетенції та результати навчання дисципліни «Міжнародний економічний аналіз» є необхідними для засвоєння таких дисциплін як «Міжнародна економічна діяльність України», «Міжнародний маркетинг», «Міжнародна біржова діяльність», проходження виробничої практики з «Міжнародної економічної діяльності України».

3. Результати навчання.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» (освітня програма «Міжнародні економічні відносини») вивчення дисципліни сприяє формуванню:

Загальних та спеціальних компетентностей:

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміння адаптуватися до них.

СК 6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі. СК 7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН 13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН 14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН 24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН 25. Презентувати результати дослідження, на базі яких розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усь-ого	у тому числі:				
лек.		сем.	практ.	інд	сам. р.	
<i>Теми лекційних занять</i>	<i>Змістовий модуль 1. Основи організації міжнародного економічного аналізу</i>					
Тема 1. Зміст та завдання аналізу у сфері зовнішньоекономічних зв'язків	7	2	-	1	-	4
Тема 2. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності країни, регіону, галузі	25	6	-	5	-	14
Тема 3. Інформаційне забезпечення аналізу ЗЕД підприємства	15	2	-	1	-	12
Тема 4. Види зовнішньоекономічної діяльності підприємства	25	6	-	5	-	14
Модульний контроль: комплексна контрольна робота	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 1	74	16	-	14	-	44
<i>Теми лекційних занять</i>	<i>Змістовий модуль 2. Аналіз та оцінка ЗЕД підприємства</i>					
Тема 5. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	18	4	-	4	-	10
Тема 6. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі підприємства	14	2	-	2	-	10
Тема 7. Методика складання конкурентного листа	24	4	-	4	-	16
Тема 8. Визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	18	4	-	4	-	10
Модульний контроль: комплексна контрольна робота	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 2	76	14	-	16	-	46
Разом	150	30	-	30	-	90

5.2. Зміст завдань самостійної роботи

Самостійна робота студентів з дисципліни «Міжнародний економічний аналіз» направлена на засвоєння та поглиблення знань з кожної теми. Вона включає такі види робіт: опрацювання рекомендованих літературних джерел, пошукову роботу, виконання тестових завдань та розв'язок завдань практичного змісту, виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Індивідуальне завдання складається з одного теоретичного питання з переліку питань і двох задач з переліку задач, номер варіанту індивідуального завдання відповідає першій літері прізвища студента.

Результати самостійної роботи здобувача оцінюються викладачем на практичних заняттях.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст та завдання аналізу у сфері зовнішньоекономічних зв'язків	4
2	Аналіз зовнішньоекономічної діяльності країни, регіону, галузі	14
3	Інформаційне забезпечення аналізу ЗЕД підприємства	12
4	Види зовнішньоекономічної діяльності підприємства	14
5	Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	10
6	Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі підприємства	10
7	Методика складання конкурентного листа	16
8	Визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	10

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Методи навчання

- МН 1 - вербальні методи (лекція, бесіда, диспут, пояснення, розповідь тощо);
- МН 2 - практичні методи (практичні роботи);
- МН 3 - наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- МН 4 - пояснювально-ілюстративні методи;
- МН 5 - проблемно-пошукові методи;
- МН 6 - інтерактивні методи;
- МН 7 - ситуаційні завдання;
- МН 8 - робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- МН 9 - самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- МН 101 - дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання

- Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:
- МО 1 - фронтальне опитування;
 - МО 2 - індивідуальне опитування;
 - МО 3 - презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
 - МО 4 - презентація результатів виконання командних завдань;
 - МО 5 – реферати;
 - МО 6 – есе.

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті він втрачає

можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд студента щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Критерієм підсумкового оцінювання має бути досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання з дисципліни «Міжнародний економічний аналіз» є:

- проведення індивідуальних співбесід з окремими студентами в разі необхідності;
- перевірка результатів опрацювання лекційного програмного матеріалу студентами під час самостійної роботи;
- рецензування рефератів на обрану тему, виконаних студентами під час індивідуальної роботи;
- тестування;
- експрес-опитування;
- розв'язок завдань практичного змісту;
- виконання есе;
- наукова робота.

Тест-контроль має такі основні переваги: об'єктивність, оперативність, швидкість оцінки, простота і доступність, конкретність, придатність результатів тестування для

комп'ютерної обробки і використання статистичних методів оцінки. Робота з тестами дає змогу студентам систематизувати свої знання, тренувати пам'ять, розвивати інтуїтивний пошук правильної відповіді. Окрім того, відбувається автоматичне сприйняття професійної термінології. Тестування є вагомою складовою комплексного підходу до активізації самостійної роботи студентів і стимулює їхній пошук, запам'ятовування та творче застосування спеціальної інформації.

Оцінювання за результатами тестування здійснюється так:

91-100% правильних відповідей – «відмінно»

81-90% правильних відповідей – «добре»

51-80% правильних відповідей – «задовільно»

менше 50% правильних відповідей – «незадовільно».

Виконання студентами практичних завдань допоможе відпрацювати навички вибору показників і напрямків аналізу ЗЕД, побудови аналітичних моделей і розрахунку впливу чинників, вміння на основі одержаних даних зробити кваліфіковані пояснення і відповідні висновки щодо розвитку суб'єктів міжнародної економічної діяльності. Таке завдання оцінюється до 5-и балів.

В процесі виконання індивідуального науково-дослідного завдання студент повинен отримати навички самостійного опрацювання різноманітних сучасних інформаційних джерел (наукова та періодична література, законодавчо-нормативна база з досліджуваної проблеми (у тому числі внутрішні нормативні документи організації), дані статистичної і бухгалтерської звітності, матеріали, розміщені в Інтернеті тощо) та аналізу конкретних ситуацій.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи студентів:

- Індивідуальна робота, виконана студентом без помилок і при її захисті надано правильні відповіді, оцінюється у 5 балів.

- Індивідуальна робота, виконана студентом із незначними зауваженнями і при захисті дані майже всі правильні відповіді, оцінюється у 4 балів.

- Індивідуальна робота, виконана студентом із зауваженнями і при захисті дано 50% правильних відповідей, оцінюється у 3 балів.

- Індивідуальна робота, виконана студентом із значними помилками і при захисті дано більшість неправильних відповідей, оцінюється у 0 балів.

Контрольні заходи включають поточний, проміжний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів проводиться шляхом вхідного контролю на практичних (семінарських) заняттях і співбесіди при перевірці індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль також передбачає перевірку результатів самостійної роботи студентів та розв'язання завдань практичного характеру.

Проміжний контроль передбачає проведення модульних контрольних робіт в аудиторії, оцінювання результатів самостійної роботи студентів за відповідним модулем, виставлення атестаційної оцінки.

Протягом 8 семестру студент має пройти два модульні контролю. Перший модуль охоплює 1-4 теми, другий – 5-8 теми.

Кожне модульне завдання оцінюється у 5 балів, за два модульних завдання студент може максимально отримати 10 балів.

Підсумковий контроль (залік) проводиться в кінці семестру у письмовій формі після задачі всіх індивідуальних завдань.

Метою заліку є встановлення фактичної відповідності та оцінка рівня знань студентів вимогам програми дисципліни.

Завданням заліку є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни.

Залік проводиться у письмовій формі за розкладом, який доводиться до студентів заздалегідь до початку залікової сесії. Тривалість заліку - дві академічних години.

Студенти отримують білет, що містить 2 теоретичних питання з дисципліни та практичну ситуацію з пройденого матеріалу.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: теоретичні питання (по 10 балів кожне), розв'язання практичної ситуації – 20 балів. 10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Аналогічно виставляються бали за друге теоретичне питання. Правильне розв'язання практичної ситуації оцінюється у 20 балів.

Після підготовки студентами конспекту відповіді та розв'язання практичної ситуації відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього студентів можуть бути задані додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю (35 балів за 1-й і 25 балів за 2-й модуль) і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в чотирибальну та шкалу за системою ECTS здійснюється згідно таблиці у п.7 даної робочої програми.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1 (35 балів)						Змістовий модуль 2 (25 балів)					40	100
T2.1	T2.2	T4.1	T 4.2	T 4.3	MK-1	T5	T6	T7	T8	MK-2		
10	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Вічевич А.М. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності. К.: ВД Професіонал, 2009. 214 с.
2. Кульчицька Е.А. Міжнародна економіка. Практикум / Е.А. Кульчицька, І.І. Дідович: Навчальний посібник. Львів: НЛТУ України, 2014. 96 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Підручник / Ф.Ф. Бутинець, І.В. Жиглей, В.М. Пархоменко; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-ге вид., доп. і перероб. Житомир, 2001. 544 с.
4. Диденко Н.И. Мировая экономика: методы анализа экономических процессов: Учеб. пособие. М.: Высш. школа, 2008. 782 с.
5. Економічний аналіз: Навч. посібник / За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2003. 556 с.
6. Калина А.В. Сучасний економічний аналіз і прогнозування (мікро- та макрорівень): Навч.-метод. посібник. 2-ге вид. /А.В. Калина, М.І. Конєва, В.О. Яценко. К.: МАУП, 1998. 272 с.
7. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: Навч. посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. /В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. К.: Знання-Прес, 2002. 406 с.
8. Лугінін О.Є., Статистика національної та міжнародної економіки: Навч. посібник / О.Є. Лугінін, С.В. Фомішин. Львів: «Новий Світ –2000», 2008. 471 с.

9. Моторин Р.М. Міжнародна економічна статистика: Підручник / Р.М. Моторин. К.: КНЕУ, 2004. 324 с.
10. Сидорова А. В. Статистика внешнеэкономической деятельности: Учебное пособие / А.В. Сидорова. Донецк: «КИТИС», ДонГУ, 1998. 200 с.
11. Чигиринська О.С., Власик Т.М. Теорія економічного аналізу: Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 232 с.
12. Козик В. В. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посібник / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Л.С. Карп'як, О.Ю. Григорієв, А.О. Босак. К.: ЦНЛ, 2004. 608 с.

8.2. Допоміжна

1. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: Навч. посібник / Ю.Г. Козак, Д.Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогон. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 672 с.
2. Козак Ю.Г. Основи міжнародної торгівлі: Навч. посібник / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, К.І. Ржепішевський. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 656 с.
3. Сельцовский В.Л. Экономико-статистические методы анализа внешней торговли. М.: Финансы и статистика, 2004. 512 с.
4. Сидорова А. В., Н.О. Юріна. Банківська статистика: Навч. посібник. Донецьк: Каштан, 2006. 188 с.
5. Сидорова А. В. Экономико-статистические методы в управлении сферой услуг: Монография. Донецк: ДонНУ, 2002. 240 с.
6. Статистика: Підручник/ С.С. Герасименко, А.В. Головач, А.М. Єрина та ін.; за наук. ред. д.е.н. С.С. Герасименка. 2-ге вид., перероб. і доп. К.:КНЕУ, 2000. 467 с.
7. Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля / Т.М. Циганкова, Л.П. Петрашко, Т.В. Кальченко. К.: КНЕУ, 2001. 488 с.
8. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа: Учебник. 4-е изд., доп. и перераб. М.: Финансы и статистика, 2001. 416 с.
9. Лук'яненко Д.Г. Практикум з міжнародного економічного аналізу: тести, вправи та задачі, проблемні ситуації, ділові ігри: Навч. посібник / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Я.М. Столярчук. К.: КНЕУ, 2006. 299 с.
10. Макогон Ю.В., Булатова Е.В. Международный банковский бизнес. Учебное пособие. К.: Атика, 2003. 208 с.
11. Масич Л.О. Навчальний посібник з основ теорії статистики (зрозуміло про складну статистику). Донецьк, ДонНУ, 2003. 190 с.
12. Экономический анализ: ситуации, тесты, примеры, задачи, выбор оптимальных решений, финансовое прогнозирование: Учебное пособие / Под ред. М.И. Баканова, А.Д. Шеремета. М.: Финансы и статистика, 2001. 656 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Державної служби експортного контролю України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dsecu.gov.ua>
4. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.europa.eu.int>
5. Офіційний сайт ЮНКТАД [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.unctad.org>
6. Офіційний сайт СОТ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.wto.org>
7. Офіційний сайт Світового центру даних з геоінформатики та сталого розвитку [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://wdc.org.ua/uk/sustainabledevelopment/>

publications.

8.Офіційна сторінка статистичної бази ООН. Режим доступу: <http://www.trademap.org>